

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 Vtrum grauitas peccatoru[m] attendatur secu[n]du[m] obiecta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

nus: quia nihil residuum est de habitu opposito. vn de non minus est mortuus aliquis primo die mortis, & tertio, uel quarto, quam post annum, quādo iam cadauer fuerit resolutū. Et similiter non est magis tenebrosa domus, si lucerna sit operta pluribus uelaminibus, quam si sit operta uno solo uelamine totum lumen intercludente. Est autem alia priuatio non simplex, sed aliquid retinens de habitu opposito, quæ quidem priuatio magis consistit in corrupti, quam in corruptū esse: sicut ægritudo, quæ priuat debitā commensurationem humorum, ita tñ q̄ aliquid eius remaneat, alioquin non remaneret animal uiuum. & simile est de turpitudine, & alijs huiusmodi. Huiusmodi autem priuationes recipiunt magis & minus ex parte eius, quod remanet de habitu contrario. Multum enim refert ad ægritudinem, uel turpitudinem, utrum plus, uel minus à debita commensuratione humorum, uel membrorum recedatur. Et similiter dicendum est de uitijs, & peccatis: sic enim in eis priuatur debita commensuratio rōnis, ut non totaliter ordo rōnis tollatur, alioquin malum si sit integrū, destruit seipsum, ut * dicitur in 4. Eth. Non enim posset remanere substantia actus, uel affectio agentis, nisi aliquid remaneret de ordine rationis, & ideo multū interest ad grauitatem peccati, utrum plus, uel minus recedatur à rectitudine rationis. Et secundum hoc dicendum est, quod non omnia peccata sunt paria.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod peccata committere non licet propter aliquam deordinationē quam habēt, unde illa, quæ maiorem deordinationem continēt, sunt magis illicita, & per consequens grauiora peccata.

AD SECUNDVM dicendum, quod ratio illa procedit de peccato, ac si esset priuatio pura.

AD TERTIVM dicendum, quod uirtutes sunt æquales proportionaliter in uno & eodem, tamen una uirtus præcedit aliam dignitate secundum suam speciem unus etiam homo est alio uirtuosior in eadem specie uirtutis, ut * supra habitum est. Et tamen si uirtutes essent pares, non sequeretur uitia esse paria, quia uirtutes habent connexionem, non autem uitia, seu peccata.

ARTICVLVS III.

Utrum grauitas peccatorum uarietur secundum obiecta.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur quod peccatorum grauitas non uarietur secundū obiecta. Grauitas enim peccati pertinet ad modum, uel qualitatem ipsius peccati, sed obiectum est materia ipsius peccati. ergo secundum diuersa obiecta, peccatorum grauitas non uariatur.

¶ 2. Præter. Grauitas peccati est intensio malitiæ ipsius, peccatum autem nō habet rōnem malitiæ ex parte cōuersionis ad propriū obiectū, quod est quoddā bonum appetibile, sed magis ex parte auersionis. ergo grauitas peccatorum nō uariatur secundū obiecta.

¶ 3. Præter. Peccata, quæ habent diuersa obiecta, sunt diuersorum generum, sed ea quæ sunt diuersorum generum, non sunt comparabilia, ut probatur in 7. Phys. * ergo unum peccatum non est grauius altero secundum diuersitatem obiectorum.

SED CONTRA. Peccata recipiunt speciem ex obiectis, ut ex * supradictis patet, sed aliorum peccatorum unum est grauius altero secundum suam speciem, sicut homicidium furto. ergo grauitas peccatorum differt secundum obiecta.

A RESPON. Dicendum, quod sicut ex * supradictis patet, grauitas peccatorum differt eo modo, quo una ægritudo est alia grauior. Sicut enim bonum sanitatis consistit in quadā commensuratione humorū per conuenientiam ad naturam animalis, ita bonū uirtutis consistit in quadā cōmensuratione humani actus secundum conuenientiam ad regulā rationis. Manifestum est autem, quod tanto est grauior ægritudo, quanto tollitur debita humorū commensuratio per cōmensurationē prioris principijs, sicut ægritudo, quæ puenit in corpore humano ex corde, quod est principium uitæ, uel ex aliquo quod appropinquat cordi, periculosos est. unde oportet et quod peccatū sit tanto grauius, quanto deordinatio contingit circa aliquod principium, quod est prius in ordine rationis. Ratio autē ordinat oīa in agibilibus ex fine, & ideo quanto peccatū contingit in actibus humanis ex altiori fine, tanto peccatū est grauius. Obiecta autē actuum sunt fines eorum, ut ex * supradictis patet, & ideo secundum diuersitatem obiectōrum attendit diuersitas grauitatis in peccatis, sicut patet quod res exteriores ordinant ad hominē, sicut ad finem, homo autē ordinatur ulterius in Deū, sicut in finē. Unde peccatū, quod est circa ipsam substantiā hominis, sicut homicidium, est grauius peccatō, quod est circa res exteriores, sicut furtum. & adhuc est grauius peccatū quod immediate contra Deū cōmittitur, sicut infidelitas, blasphemia, & hmoi. In ordine quorūlibet horum peccatorū, unum peccatū est grauius altero, secundum quod est circa aliquid principalius uel minus principale. Et quia peccata habent speciem ex obiectis, scilicet grauitatis, quæ attenditur penes obiecta, est prima & principalis, quasi consequens speciem.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod obiectum est materia circa quam terminatur actus, habet tamen rationem finis, secundum quod intentio agentis fertur in ipsum, ut * supra dictum est, forma autem actus moralis dependet ex fine, ut ex superioribus * patet.

AD SECUNDVM dicendum, quod ex ipsa indebita conuersione ad aliquod bonum commutabile, sequitur auersio ab incommutabili bono, in qua perficitur ratio mali, & ideo oportet, quod secundum diuersitatem eorum quæ pertinent ad conuersionē, sequatur diuersa grauitas malitiæ in peccatis.

AD TERTIVM dicendum, quod omnia obiecta humanorum actuum habent ordinem adinuicem, & ideo omnes actus humani quodammodo conueniunt in uno genere, secundum quod ordinantur ad ultimum finem, & ideo nihil prohibet omnia peccata esse comparabilia.

ARTICVLVS IIII.

Utrum grauitas peccatorum differat secundum dignitatem uirtutum, quibus opponuntur.

E AD QVARTVM sic proceditur. Vt quod grauitas peccatorum non differat secundū dignitatem uirtutum, quibus peccata opponuntur, ut, si maiori uirtuti grauius peccatū opponatur, quia, ut dicitur Pro. 15. In abundanti iustitia uirtus maxima est. sicut autem dicit Dominus Matt. 5. Abundans iustitia cohibet iram, quæ est minus peccatum quam homicidium, quod cohibet minor iustitia. ergo maxima uirtuti opponitur minimum peccatum.

¶ 2. Præter. In 2. Eth. * dicitur, quod uirtus est circa difficile, & bonum. ex quo uidetur, quod maior uirtus sit circa magis difficile, sed minus est peccatū si ho-

Ar. præced.

q. 79. art. 9. ad 2.

D. 991a

q. 72. art. 3. ad 2.

q. præced. art. 6. & q. 18. art. 6.

2. 2. q. 20. art. 3. & q. 116. art. 2. cor. & q. 119. art. 3. cor. & mal. q. 2. art. 10.

Cap. 3. circa faciem, 20. j.

mo